

Pomalým krokem k

Poznáte rozdíl mezi dálnicí a silnicí pro motorová vozidla?

Zjišťovali jsme, jak se změni významy těchto pojmů. A kde se zrychlí na 110 km/h.

Má dva jízdní pruhy v každém směru, uprostřed svodidla a jinak než přes hladký připojovací pruh bychom se sem nedostali. O jakou jde silnici a kolik se tu smí jet? První, co asi většinu z nás napadne, bude dálnice a 130 km/h.

My ale zrovna projíždíme po loni otevřené spojnici mezi Pardubicemi a Hradcem Králové. Tahle silnice do písmenka splňuje to, co jsme napsali. Přesto je vidět, že řidiči absolutně netuší, po čem jedou: před námi se plíží sotva osmdesát

stylem nárazník na nárazník postarší opel s favoritem. Kdybychom je však chtěli předjet, zdá se vyříti skupinka

jedoucí minimálně stotřicítkou. Kolik se zde smí?

Odpověď je prostá: protože jsme při nájezdu nikde nepotkali značka

označující dálnici ani silnici pro motorová vozidla, jedeme po běžné komunikaci mimo obec, takže smíme v oso-

báku maximálně devadesát. Podobně uspořádaných úseků, kde je devadesátka těžko pochopitelná, bychom přitom našli po republice desítky.

Proč se ale staví na první pohled dražší čtyřprúdová silnice, když se zde stejně budeme ploužit? Odpovíme. Ale popořadě...

Dvě stejné

Zákon o pozemních komunikacích v současné době rozlišuje prakticky čtyři druhy komunikací: dálnici, silnici, místní a účelovou komunikaci.

Na tom není nic překvapivého. Jenže jak jistě víte, úsek, kde se smí jezdit sto třicet, neoznačuje jenom značka

V Česku se ze dne na den rozšíří dálniční síť o 300 kilometrů.

ychlosti

	2013	2014*
Dálnice D1	130 km/h	130 km/h
Silnice I/37	90 km/h	110 km/h

* Návrh zákona – dosud neschváleno

2

stem znamenající dálnici, ale také
ko značící silnici pro motorová vo-
neboli rychlostní. O té však zákony
ticky mlčí. Maximálně se dočtete,
 všechny povinnosti a zákazy pro dál-
plati i zde. Čím se tedy liší?
Rozdílů jsou technického rázu,“ říká
něk Neusar z ministerstva dopravy.
a druhy mají směrové dělení, všech-
ájezdy jsou mimoúrovňové, mezi
nosti patří například skromnější
torové uspořádání. Na rychlostních
cích také může být větší stoupání

a klesání, užší pruhy a krajnice,“ dodá-
vá. Na obou se navíc v současnosti vy-
žaduje dálniční známka.

Dvě rozdílné

Proč tedy máme dva druhy komuni-
kací, které jsou z pohledu pravidel zcela
shodné? Nad tím se zamyslelo i minis-
terstvo a připravilo novelu zákonů o sil-
ničním provozu a pozemních komunika-
cích, která by měla pojmy předefinovat.

Proto se do budoucna počítá s novým
rozdělením: dálnice se podle určené

Text: Matouš Jelínek a Josef Holek
matous.jelinek@axelspringer.cz

Přehledně v otázkách a odpovědích

Kdy se začalo s budováním dálniční sítě?

V předvečer Štědrého dne 1938 bylo vydáno vládní nařízení č. 372
o československých dálnicích, čímž byl úředně zaveden pojem „dálnice“.

Proč vedle dálnic vznikly také rychlostní silnice?

Jak se píše v publikaci Páteřní síť dálnic a rychlostních silnic v ČR, byly kvůli řešení
kapacitních problémů na dopravně nejvýznamnějších silnicích od šedesátých let
minulého století kromě dálnic budovány i čtyřpruhové silnice. Stavěly se hlavně
na výpadové úseky z velkých měst. Tyto silnice byly budovány většinou jako směrově
rozdělené komunikace s mimoúrovňovými křižovatkami určené pro všechny
účastníky silničního provozu.

Kdy se objevil název silnice pro motorová vozidla?

V osmdesátých letech byly výpadovky označovány dopravní značkou Silnice pro
motorová vozidla a z důvodu větší bezpečnosti z nich byl vyloučen provoz velmi
pomalých vozidel, cyklistů a pěších. V roce 1985 se pro pojmenování těchto silnic
použil název rychlostní silnice, jednotlivé tahy byly označeny obdobně jako dálnice
písmenem R a číslem silnice.

Kam na dálnicích a silnicích první třídy usadit trojúhelník?

Vždy za vůz, a to ve vzdálenosti nejméně 50 metrů v případě běžných silnic
a 100 metrů na dálnici. Samozřejmostí jsou zapnutá oranžová výstražná světla.

Jakou rychlostí mám jezdit?

Na dálnicích a zatím i silnicích pro motorová vozidla smí šofér automobilu jet 130 km/h.
Kamionáři mají povolenou osmdesátku. Na „jedničce“ platí maximum 90 km/h.

Jakou rychlostí mám jet, pokud jsem na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla a projíždím obcí?

V případě dálnic 80 km/h, na silnicích první třídy vždy 50 km/h.

Smějí chodci a cyklisté použít dálnici nebo silnici pro motorová vozidla?

Nikoliv, zákon to zakazuje. Mohou se pohybovat maximálně po silnicích první třídy.
Ani v budoucnu ke změnám nedojde.

Lze vyrazit na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla s přívěsným vozíkem?

Ano, pakliže smí vozík jet rychlostí 80 km/h nebo vyšší.

Smí na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla moped?

Ano, ale jen v případě, že pojedje rychleji než 80 km/h.

Co mám dělat, když stojím v koloně a za mnou houká sanitka?

Zákon říká, že řidiči souběžně jedoucích vozidel jsou povinni před zastavením vozidla
vytvořit mezi sebou jeden průjezdný jízdní pruh tři metry široký. Pokud jsou pruhy
tři, sjíždějí řidiči v levém a středním vlevo, šoféři v pravém uhybají vpravo. Motoristé
jedoucí v krajních v jednom směru jízdy mohou při vytváření průjezdného jízdního
pruhu vjet na krajnici nebo střední dělicí pás.

Tři otázky pro...

... Ivu Kormošovou, policejní mluvčí
Královéhradeckého kraje

Plánujete měřit i na silnicích první třídy, kde bude povolena nejvyšší rychlost 110 km/h?

Samozřejmě, měříme na všech silnicích. Nepředpokládám
ale, že bychom na to dostali novou techniku.
Vybavení jsme dostatečně.

Budou na tyto úseky nasazovány rychlé passaty?

Všechny silnice budeme zabezpečovat tak, abychom dokázali v co největší
míře snižovat nehodovost. Passaty tedy nasadíme.

Budou moci silnice například využívat i vozidla s přívěsným vozíkem?

Taková úprava bude muset být uvedena v zákoně. To bude jistě řešit
ministerstvo dopravy.

- 1 Pokud silnice I. třídy projde bezpečnostním auditem, bude mít středový dělicí pás a mimoúrovňové křížení, mohlo by se na ní do budoucna jezdit 110 km/h. 2 Pro nákladní dopravu se nic nezmění. Když je na silnici mýto, zůstane. Nové brány se ale neplánují. 3 Už aby ke změnám došlo. Jezdit totiž po dvoupruhové silnici devadesátkou je otrava.

Kterých úseků se budou změny týkat?

Značkou Silnice pro motorová vozidla by mohly být nově osazeny následující úseky:

I/7	Chomutov – Křimov
I/11	Ostrava – Šenov
I/11	Ostrava, Rudná (v okolí D1)
I/13	Karlovy Vary – Ostrov
I/13	Most – Bílina
I/13	Bílina – Teplice
I/14	Liberec – Kunratice
I/20	Nová Hospoda [R4] – Písek
I/20	Plzeň, přivaděč k D5
I/23	Brno, Pražská radiála
I/26	Plzeň, přivaděč k D5
I/27	Plzeň – Sukova – Dobřany
I/34	České Budějovice – Lišov
I/35	Liberec – Bílý Kostel
I/35	Olomouc – Křelov
I/37	Hradec Králové – Pardubice
I/38	Jihlava, přivaděč k D1
I/43	Brno, Svitavská radiála
I/44	Postřelmov, obchvat
I/48	Nový Jičín – Příbor
I/48	Český Těšín, obchvat
I/50	Brno, Olomoucká radiála
I/56	Prodloužená Místecká
I/57	Semetín – Jablůnka

Do budoucna se počítá také s následujícími úseky:

S4	Praha – Nová Hospoda [I/20]
S7	Praha – Slaný – Chomutov – Křimov
S11	Opava – Ostrava [D1]
S11	Ostrava [I/59] – Šenov – Havířov – Třinec – Jablunkov
S12	Praha – Úvaly
S13	Karlovy Vary – Chomutov – Ústí nad Labem – Liberec
S14	Liberec – Jablonec nad Nisou (část)
S20	Plzeň, přivaděč k D5
S20	Nová Hospoda [S4] – Písek
S20	České Budějovice, Písecká radiála
S21	Františkovy Lázně, obchvat
S23	Brno, Pražská radiála
S26	Plzeň, přivaděč k D5
S27	Plzeň, přivaděč k D5
S34	České Budějovice – Lišov
S35	Německo – Liberec – Turnov – Jičín – Hradec Králové
S37	Hradec Králové – Pardubice
S38	Jihlava, přivaděč k D1
S42	Brno, Velký městský okruh
S43	Brno – Svitavy/Moravská Třebová
S44	Mohelnice – Šumperk
S46	Vyškov – Olomouc (– Šternberk)
S48	Bělotín [D1] – Nový Jičín – Frýdek-Místek – Český Těšín – Polsko
S50	Brno, Olomoucká radiála
S55	Otrokovice – Uherské Hradiště – Hodonín – Břeclav – Rakousko
S56	Ostrava [D1] – Frýdek-Místek
S57	Palačov [S48] – Valašské Meziříčí – Vsetín

Jestliže bude novela schválena, chápání značky Silnice pro motorová vozidla se radikálně změní. Její význam se přiblíží zahraničí.

a dopravního významu rozdělí na odpočítací I. a II. třídě. Právě do druhé kategorie bude přesunuta většina současných rychlostních silnic.

V Česku se tak prakticky ze dne na den rozšíří dálniční síť o 300 kilometrů, což virtuálně pomůže ve statistických přehledech. Vedle toho návrh zákona, který v případě schválení parlamentem začne platit od prvního ledna, nově pracuje i se silnicí pro motorová vozidla.

Jak říká důvodová zpráva k novele, „v posledních letech významně přibývá počet úseků silnic I. třídy, které jsou vybudovány jako čtyřpruhové se směrově oddělenými jízdními pásy a je technicky možné na nich umožnit jízdu rychlostí vyšší než 90 km/h, není však žádoucí je zařadit do sítě rychlostních silnic“.

Co s tím dělá novela? „Místní komunikace první třídy, která je budována bez úrovnových křížení, může být označena dopravní značkou Silnice pro motorová vozidla,“ čteme v ní.

Do této kategorie budou spadat i některé stávající rychlostní silnice, jejichž technický stav neumožní přesunutí mezi dálnice. Samotný pojem rychlostní silnice tedy zanikne.

Přestože nižší kategorie bude znamenat snížení nejvyšší povolené

CZ ČESKÁ REPUBLIKA	
2013	2014*
 50	 50
 90	 90
 130 s poplatkem	 110 bez poplatku
 130 s poplatkem	 130 s poplatkem

* Návrh zákona, dosud neschváleno

rychlosti, v praxi bude v úsecích, kde to bezpečnostní situace dovolí, možné jezdit rychlostí až 130 km/h také na těchto komunikacích.

Ale pozor! Obecně bude na silnicích pro motorová vozidla nově nejvyšší rychlost nižší. „Bude se zde nově jezdit jen sto deset. Rychlost ale půjde místní úpravou snížit nebo zvýšit až o dvacet kilometrů v hodině,“ prozrazuje Zdeněk Neusar.

Zrychlíme brzy

Podle ministerstva se změny budou týkat stávajících úseků i nových projektů, které by rovnou mohly být budovány jako silnice pro motorová vozidla – tedy levněji a rychleji.

„U již existujících je změna podmíněna zpracováním bezpečnostních auditů. Rychlost 110 km/h po jejich úspěšném dokončení tedy bude možná pouze v úsecích, kde to bezpečnostní situace dovolí,“ doplňuje Neusar.

A právě takzvaná Hradubická, po které projíždíme, by měla být mezi prvními silnicemi, kde ke zvýšení rychlosti dojde. „Zpracování auditů zde již proběhlo, dále probíhá na silnicích I/27 v úseku z Plzně do Šlovic a I/35 z Liberce do Bílého Kostela nad Nisou,“ tvrdí ministerský mluvčí.

Už současná právní úprava navíc umožňuje po zvážení bezpečnostních aspektů lokálně zvýšit rychlost až o 30 km/h, na schválení novely zákona tak není nutné čekat. „Proto doufáme, že by se testování zvýšení rychlosti mohlo rozjet už v průběhu příštího roku,“ uzavírá Neusar.

A my optimisticky přidáváme: na silnicích, kde bude platit limit 110 km/h, nebude nutné použít dálniční známky. ●

2

3

Foto Matouš Jelínek, Josef Holek a Jiří Pekárek

Anketa

Jak vnímáte fakt, že se na některých silnicích první třídy bude jezdit 110 km/h? Měly by se takové úseky zpoplatnit?

Martin Mašek, 20 let, finanční poradce, Pardubice
Je to zajímavý nápad. Například mezi Hradcem Králové a Pardubicemi bych uvítal stotříčtíku. Samozřejmě bez poplatku, jinak po ní jezdit nebudu.

Miloš Brx, 62 let, důchodce, Pardubice
Je to přece logické. Podle mého je to v pořádku, nikdo devadesátkou stejně nejezdí. Je ale nesmysl, abych na několika kilometrech mezi městy platil.

Lenka Ryšavá, 38 let, na mateřské dovolené, Pardubice
Líbí se mi to, například mezi Hradcem a Pardubicemi by se skutečně mohlo jezdit rychleji. A co se týče poplatku? Stejně si dnes dálniční známku kupuje každý.

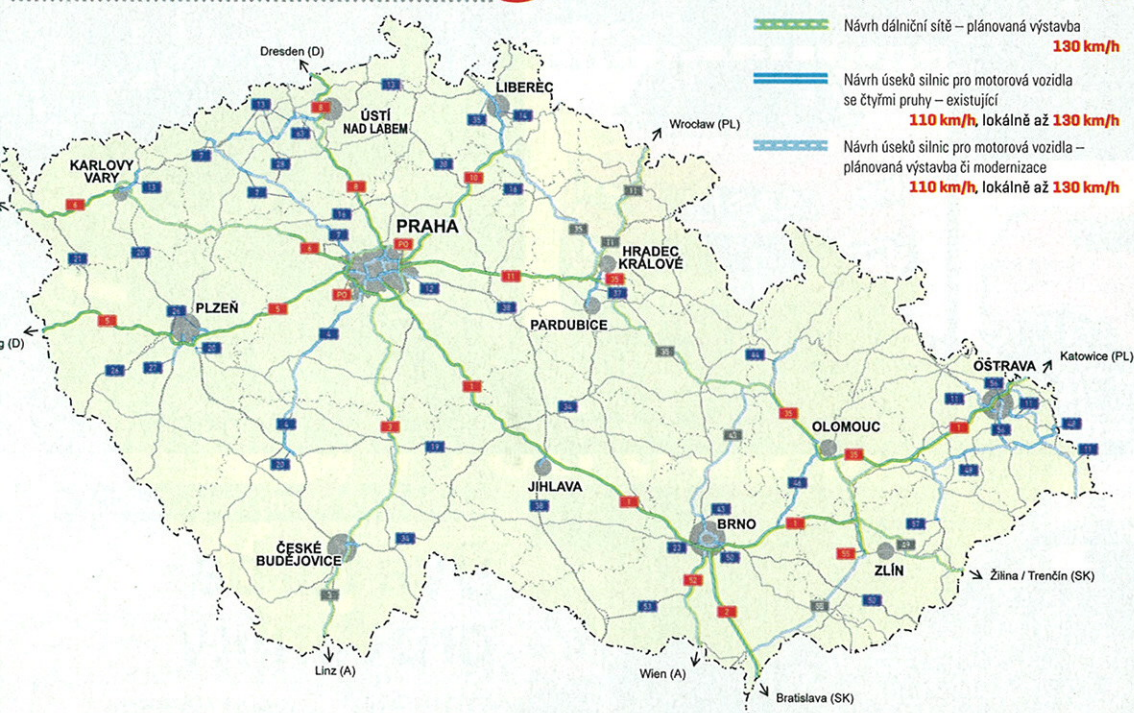
Michaela Krámová, 22 let, studentka, Pardubice
Dobrý nápad! Málokdo tam jezdí devadesát. Stodesítka je přijatelná i bezpečná. Byla bych ale proti zavedení poplatku.

Jiří Vítek, 69 let, důchodce, Mladá Boleslav
Já bych tam povolil stotříčtíku. Musela by tomu ale odpovídat kvalita, protože dnes leckteré silnice připomínají polní cesty a tankodromy. A je v pořádku, když se bude platit.

Pojem rychlostní silnice zanikne.

Mapa nového pojetí dálniční sítě podle ministerstva dopravy. Zatímco na řadě míst se zrychlí, některé úseky by naopak mohly zpomalit.

ROZHOVOR

Budou zadarmo, slibuje ministerstvo

Z jakého důvodu dojde ke změnám kategorií a na kolik vyjdou? Vyzpovídali jsme **Zdeňka Neusaru** z ministerstva dopravy.

Jak se budou nově stavět silnice pro motorová vozidla?

S mnohem volnějšími parametry. Budou lépe kopírovat krajinu a stát méně peněz.

Proč ty změny?

Hlavním důvodem jsou úspory při další výstavbě významných silnic a dálnic i lepší využití potenciálu některých kvalitně vybudovaných silnic. A v neposlední řadě oddělení pomalé motorové a nemotorové dopravy na silnicích, které mají rychlostní parametry.

Co bude muset silnice splňovat, aby mohla být rychlost zvýšena?

Musí zvládnout takzvaný bezpečnostní audit. Při testování bude zkoumána například struktura provozu, rychlost i ukazatel relativní nehodovosti, který vypovídá o pravděpodobnosti vzniku nehody na té které komunikaci.

Kolik budou změny stát?

Úpravy dopravního značení přijdou na jednotky milionů. Ale vrátí to úspory díky změně parametrů nově budovaných staveb.

V poslední době se hovoří o možnosti zavedení kraj- ských dálničních známek. Jsou v plánu?

Zavedení těchto kuponů odmítáme. Znamenaly by výrazné propady v příjmech. Navíc takovýto systém lokálních kuponů nemá zavedena žádná země, kde se poplatky známkami platí. Jedná se o poplatek za používání dálnice jako takové, ne za ujetou vzdálenost!

A budou zpoplatněny nově definované silnice pro motorová vozidla?

Předpokládám, že pro vozidla do 3,5 tuny ne.

